
AFWIJKENDE TELLINA FABULA (GMELIN, 1791) IN 1991 AAN DE BELGISCHE WESTKUST.

M.-TH. VANHAELEN

In de loop van 1991 was de aanvoer van Rechtsgestreepte Plat-schelpen op het strand veel geringer dan in 1990 (VANHAELEN, 1991). Toch konden gedurende het ganse jaar regelmatig kleine hoeveelheden verzameld en gecontroleerd worden op hun gestreepteheid. De beide afwijkingen die in 1990 reeds veel voorkwamen, namelijk Rp (rechts partieel gestreept) en Rt+Lp (rechts totaal + links partieel gestreept) (zie fig. 1) werden weer bijna doorlopend in kleine aantallen aangetroffen te Koksijde, Oostduinkerke, De Panne en Lombardsijde. Bijgevoegde tabel geeft er een overzicht van.

Het weze opgemerkt dat het bij de Rt+Lp-gestreepten op hun linkerkleppen steeds gaat om onregelmatige bestreping, dus grove, niet evenwijdige, ongelijke lijntjes. Alleen de zuivere Lt+Ro-exemplaren (links totaal en rechts ongestreept) bezitten op de linkerklep de regelmatige, fijne evenwijdige streepjes. Deze laatste bestrepingvorm komt echter zelden voor. Er zijn mij tot op heden slechts 6 vondsten van bekend (HERNGREEN, 1965; VAN URK, 1965; LEVER & THIJSSSEN, 1966; DE BRUYNE, 1985; VANHAELEN, 1988; 1991). De Rp-gestreepten hebben een regelmatige bestreping, al of niet vergezeld van een gedeeltelijke onregelmatige bestreping. Bij de gewone Rt kunnen ook beide laatstgenoemde mogelijkheden voorkomen (VANHAELEN, 1989).

In deze context lijkt het mij interessant eens even stil te staan bij twee merkwaardige doubletjes van de variëteit Rt+Lp. De eerste vondst, van Koksijde, dateert van 9-XI-1990. Het doubletje meet 1,3 cm en vertoont een opvallende vormafwijking: de onderrand is, vanaf de laatste groeilijn sterk omgeplooid (beide kleppen opwaarts in de richting van de rechterklep) zodat de omgeslagen onderranden een bijna platte onderkant vormen van 1 mm. De achterrand is behoorlijk gedeukt (zie fig. 2, vergrote weergave). Inzake het streepjespatroon valt hier het volgende op:
a). de rechterklep bezit een regelmatige bestreping boven de eer-

Tabel: *Tellina fabula*, verzameld gedurende het ganse jaar 1991 aan de Westkust.

Datum	Vindplaats	N	nRp				nRt + Lp
			I	II	III	VI	
1-1	K	40					1 1/2 opp. gestr.
4-1	K	10					
19-1	K en O	31					
1-2	O	13	2				
2-2	O	29		1			1 onderr. beneden laatste groeil. gestr.
11-2	K	32	2				
2-3	K en O	32		1			1 enkele streepjes
9-3	DP	54		1			1 enkele streepjes
17-3	O	49		1			
1-4	O	35					
4-4	O	38					
7-4	K	28				1	
8-4	L	5	1				
9-4	K en O	39			1		1 enkele zigzag str.
10-5	K en O	34	2	1			
7-6	K en O	20					
16-6	K	19		1			
20-6	K	40	2		1		1 enkele str.
3-7	K	8		1			
4-7	K	8					
8-7	K	20					1 enkele str.
9-7	K	72					
24-8	K	1	1				
23-11	K en O	77	1	1			1 enkele str. bij onderr.
8-12	O	50	2	1			
26-12	K en O	47					
28-12	K	72	2				2 1/2 opp. gestr. 2/3 opp. gestr.
29-12	K	49		1			
30-12	K en O	54					
Totaal:			16	10	2	1	10

N = totaal aantal verzamelde exemplaren
 nRp = aantal rechts partieel gestreepte exemplaren
 nRt + Lp = aantal rechts totaal en links partieel gestreepte exemplaren
 K = Koksijde
 O = Oostduinkerke
 DP = De Panne
 L = Lombardsijde

ste groeilijn en is eronder onregelmatig gestreept.

b). de linkerklep is tevens onregelmatig gestreept onder de plooi. Het tweede doubletje (1,8 cm) vond ik op 2-II-1991 te Oostduinkerke. Hier is de laatste groeilijn (=onderrand in eerder groeistadium) van de rechterklep sterk beschadigd geweest en hersteld. M.b.t. de bestreping is in dit geval het volgende te noteren:

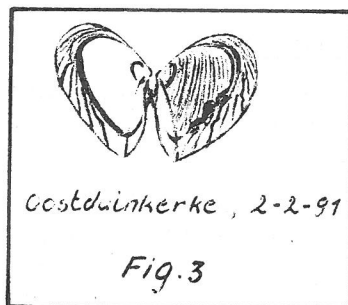
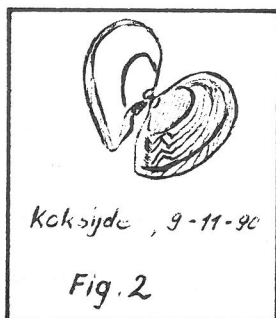
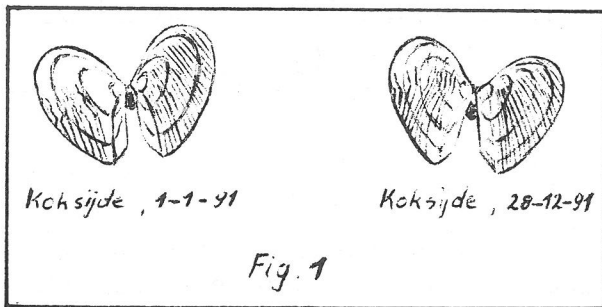
- a). op de rechterklep boven de sterk afgetekende groeilijn: een regelmatige, fijne bestreping, onder deze groeilijn een onregelmatig uitwaaiierend streeppatroon.
- b). op de linkerklep, onder de eveneens geprononceerde groeilijn: ook een onregelmatige bestreping.

Deze waarnemingen doen sterk het vermoeden rijzen dat de onregelmatige motieven het gevolg moeten zijn van een reactie van het dier op o.a. bepaalde beschadigingen en misgroeiingen van de onderrand van de schelp (stoornis in de werking van de cellen van de mantelrand ? Of een soort herstellingsprocédé ?). Voor wat de Rp betreft vind ik uiterlijk vooralsnog geen oorzaak voor het soms zeer abrupt onderbreken van de streepsculptuur (zie type I, II, III en VIII in VANHAELEN, 1989; 1991).

In een volgend artikel komen mijn bevindingen inzake *Tellina fabula* van het voorjaar van '92 aan bod.

Literatuur.

- BRUYNE, R.H. DE, 1985. Een linksgestreepte platschelp.- Het Zeepaard, 45(4): 144.
- HERNGREEN, 1965. Angulus fabula (GMELIN, 1791) linksgestreept.- Corr. blad van de Ned. Malacol. Ver., 113: 1192.
- LEVER, J. & R. THIJSSEN, 1966. Angulus fabula (GMELIN, 1791) linksgestreept.- Corr. blad van de Ned. Malacol. Ver., 116: 1221-1222.
- URK, R.M. VAN, 1965. Angulus fabula (GMELIN, 1791) linksgestreept.- Corr. blad van de Ned. Malacol. Ver., 115: 1210.
- VANHAELEN, M.-Th., 1988. Linksgestreepte platschelpen Fabulina fabula (GMELIN, 1791).- De Strandvlo, 8(2): 113-115.
- VANHAELEN, M.-Th., 1989. Een ongestreepte Fabulina fabula (GMELIN, 1791) en vele exemplaren met gedeeltelijk gestreepte rechterklep te Koksijde-Oostduinkerke.- De Strandvlo, 9(3): 67-72.
- VANHAELEN, M.-Th., 1991. Talrijke vondsten van afwijkende Tellina fabula (GMELIN, 1791) in 1990 te Koksijde en Oostduinkerke.- De Strandvlo, 11(3): 59-64.

Lindegaarde, 3
1830 Machelen